

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnštvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“, Komenskega (Poljske) ulice št. 10.

Z v o n o v i.

(Konec.)

Debelina se od obroča proti vrhu do polovice višine le počasi zmanjšuje; od polovice višine hitreje. Pri zvonu se ne meri navpična ampak stranska višina (schiefe Höhe), katera seže od klobuka do krila. Razmera med obročevo debelino, med stransko višino in med premerom v krilu je zaznamovana s črkami 1:12:15. To se pravi: Ako je obroč debel 60 mm, je postranska višina 12krat tolika, premer pa 15krat tako velik:

$$60 \times 12 = 720 \text{ mm} = 72 \text{ cm postranska višina};$$

$$60 \times 15 = 900 \text{ mm} = 90 \text{ cm premer v krilu}.$$

Na podlagi proporcije 1:12:15 se zračuni približno vsak zvon, katerega teža je neznana. Učenjaki so izumili za ta račun naslednja dva vzorca:

$$\bar{z} T = P^{12} \times 0.0213$$

$$\bar{z} T = P^{15} \times 0.019$$

\bar{z} = funt.

T = teža zvona.

P^{12} = premer zvona v palcih kubovan.

0.0213 = množilec za zvonove pred l. 1750.

0.019 = množilec za zvonove po l. 1750.

Z besedami bi se dala ta dva vzorca tako-le izraziti:

Teža zvona v funtih se dobi, ako se njegov premer v palce preračunjen kubuje in potem množi s številko 0.0213. To velja za zvonove pred l. 1750. Blago v teh zvonovih je boljše, zato je množilec nekoliko večji. Za zvonove po l. 1750 se teža ravno tako računi, samo da se v palce zračunjen in kubovan zvonov premer množi s številko 0.019.

Naredimo n. pr. račun za težo srednjega zvona na Dovjih, ki je bil vlit v Beljaku l. 1550 in ima glas *as*. Premer v krilu znaša 95 cm, kar bi bilo ravno pol sežnja ali 36".

$$36^3 \times 0.0213 = 993 \bar{z}.$$

IV. Razmerje med glasom in težo.

Zakaj ima zvon višji ali nižji glas? Na to vprašanje bi dobil različni odgovor. Ti bi morebiti rekel: Težji je zvon, nižji je njegov glas. Toda teža sama še ne dela nizkega glasu. Zvonar vlije dva zvana, enega težkega, drugega bolj lahkega. Pa čudno! Težji zvon ima višji glas kakor lažji. Glas namreč ni navezan na težo, ne na visočino zvona, ne na debelost obročevo, temuč edino le na premer ob krilu. Večjo širjavo ima zvon spodaj, nižji je njegov glas. Visočina in debelost vplivata pač na lepoto glasu, na veličasten, lep doneč in mogočen odmev, nikakor pa ne določujeta višjega ali nižjega glasu. Da je ravno širjava ob krilu merodajna, se lahko naravno razloži. Kolikor večji krog, ki ga mora glas preleteti, toliko počasneje je gibanje, toraj tudi toliko nižji glas. In ker je premer v klobuku že polovico manjši kakor v krilu, so vsled tega valovi ali sunki v klobuku dvakrat hitreji. Zato se ne sliši tukaj več tisti glas, kakor ga provzročuje kembelj ob krilu, ampak oktava temeljnega tona. Iz tega sledi, da zvon nima samo enega glasu, ampak več glasov; ožji je zvon proti vrhu, višji so glasovi, ki se slišijo s prvotnim. Umetnost zvonarjeva mora kolikor mogoče v enem zvonu izraziti vse tiste glasove, ki delajo za uho prijetno muzikalično soglasje.

Naše ljudstvo je za napravo novih zvonov nenavadno vneto. Včasih še ni tako velika potreba, da bi moralo biti novo zvonjenje, toda čast in ponos župnije to zahteva. Kako veliko bogastvo je obešeno v naših stolpih — kdo bi to zračnil! S kakim veseljem donajajo bogatini in reveži prispevke za nove zvonove! Povsod se pogovarjajo in vgibujejo, kakošni bodo, kako težki in s kakošnim glasom. Odločilno besedo ima zvonar. Ta jim piše: „Težji zvon hočete imeti, več bodete plačali.“ Denar je seveda povsod glavna reč. Lep dobiček dajejo cerkve zvonarjem, kar sami najboljše vedo. Zato mora biti njihova vestna reč, da za tako velike svote postrežejo ljudstvu z najboljšim blagom in solidnim delom.

Po sestavi Hilzerjeve livarne v Dunajskem Novem Mestu naj bi imeli zvonovi z naslednjimi glasovi naslednjo težo (v stotih):

<i>c</i>	<i>cis</i>	<i>d</i>	<i>dis</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>fis</i>	<i>g</i>	<i>gis</i>	<i>a</i>	<i>ais</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	
Stotov	32	28	25	19	16	14	12	10	8 1/2	7	6	5	4 1/2

Seveda te številke niso tako določene, da bi se ne smele nič spremeniti. Majhne spremembe se lahko dovolijo, pa ne da bi bili zvonovi lažji ampak za spoznanje težji.

Na Nemškem je kontrola pri napravi novih orgel ali zvonov bolj stroga kakor pri nas. Tukaj pridenem kratek odlomek iz pogodbe zvonarja F. Otto iz Bremen-a s cerkvenim predstojništvom. Glasi se:

„Der Glockengiesser F. Otto verpflichtet sich ferner, jeder einzelnen Glocke einen an sich reinen, klaren, kräftigen, edlen und vollen Ton zu geben, lange nachhallend und weithin schallend, ohne Wogen und Stöße im Nachklange, ohne Spur von Schärfe oder Breite, von Dumpfheit oder Heulen, sondern rein und edel klingend wie die besten Glocken aus alter Zeit; dieselben aus der edelsten Bronze-Legirung von 77 1/2% Kupfer und 22 1/2%“

Zinn — beides in Prima-Qualität, ohne irgend welche Beimischung fremder Substanzen, wie Blei, Antimon, Zink und dergleichen — herzustellen im kunstgerechten Gusse. Ueberhaupt soll sich das neue Geläute in jeder Beziehung auszeichnen. Bei dem Probeläuten lässt die Kirchenvorsteherung die neuen Glocken durch Musikverständige oder beliebige sonstige Sachkenner genau und eingehend prüfen und auf Grund dieser Prüfung entscheidet die Kirchenvorsteherung über die definitive Annahme oder Zurückweisung des Geläutes“.

Naj bi se taka pogodba predložila kot vzorec tudi našim zvonarjem!

Zvonar v Avgzburgu Fr. Hamm računi za stot 72 gld. Stare zvonove jemlje nazaj za 48 gld. stot in odračuni 5°/_o, ker se v ognju izgubi nekaj blaga. Za vlivanje rabi dvakrat rafinovan Angleški baker (78°/_o) in takozvani bankocin (22°/_o). Harmonično zvonjenje *d-fis-a* (44 stotov) bi stalo pri njem 3168 gld., namreč *d* 25 stotov po 72 gld. = 1800 gld.

<i>fis</i> 12	"	"	72	"	=	864	"
<i>a</i> 7	"	"	72	"	=	504	"

Skupaj . 3168 gld.

V. Melodija ali harmonija?

Mnogokrat se je govorilo in pisalo, kako naj bodo vglášeni zvonovi, ali melodično ali harmonično? Oba načina se priporočata, akoravno ima melodija prednost.

Melodija se imenuje zaporedna vrsta glasov, ki gredo po naravni stopinji eden za drugim kakor številke 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. Pri harmoniji pa ne gredo glasovi zaporedoma drug za drugim, ampak se bolj oddaljujejo, kar kažejo številke 1, 3, 5, 8. Harmonično vbrani zvonovi so toraj sestavljeni iz glasov, iz katerih je sestavljen trizvok v *duru* (bolj veselo) ali trizvok v *mollu* (bolj mehko, otožno). V starejših časih je bilo melodično zvonjenje v navadi in po Nemških krajih je še dandanes. Melodično zvonjenje je pač lepše kakor harmonično, akoravno nekoliko več stane. Glasovi zvonov so blizo skupaj, zato se njihova teža počasi zmanjšuje. Pri harmoničnem zvonjenju so glasovi bolj oddaljeni, in vsled tega tudi hitreje pojema njihova teža.

V poprejšnjem poglavju smo preračunili, da bi 44 stotov stalo 3168 gld. z *dur*-trizvokom *d-fis-a* = 1, 3, 5. Melodično zvonjenje z ravno tistim temeljnim tonom *d* bi bilo *d-e-fis* = 1, 2, 3. To je 53 stotov po 72 gld. = 3816 gld. Stroški bi bili v drugem slučaju nekoliko večji, pa pri napravi novih zvonov se ne sme štediti z denarjem, ker trajajo lahko stoletja.

V naših krajih imamo večinoma harmonično zvonjenje, bolj pogostno v *duru* kakor v *mollu*.

Pri napravi novih zvonov naj bi se blagovolilo paziti na naslednje:

1. Ako se naročita samo dva zvona, naj ne bodeta prelahka in naj sta cel ton; n. pr. *f-g*, *g-a*, *a-h*. Kadar bi se zahteval tretji zvon k tema dvema, se zvonar lahko hitro odloči za nov glas. Ta nov glas skoraj ne more biti drug kakor cel ton nad višjim ali še boljše: cel ton pod nižjim zvonom; toraj *f-g-a* ali še boljše *es-f-g*; *g-a-h* ali *f-g-a*; *a-h-cis* ali *g-a-h*. Zvonjenje bi bilo lepo melodično.

2. Pri treh novih zvonovih se ni težko odločiti. Za svoj okus bi si rajši izbral 1, 2, 3 (melodijo), kakor 1, 3, 5 (harmonijo). Ako bi bilo zvo-

njenje harmonično, bi hotel ta imeti *dur*, oni bi imel rajši *moll*. *Dur*-zvonjenje je — kakor znano — bolj jasno in določno; *moll*-zvonjenje bolj temno, skoraj žalostno, pa vendar prijetno in milo za uho.

3. Za štiri nove zvonove je že nekoliko večja kombinacija. Pri melodičnem zvonjenju bi se priporočalo 1, 2, 3, 5 = *c-d-e-g*; 3, 5, 6, 7 = *e-g-a-h*. Za harmonično: 1, 3, 5, 8 = *c-e-g-c*, to bi bil *dur*-trizvok z oktavo; ali pa 1, 4, 6, 8 = *c-f-a-c*, kar bi bil kvart-sekst-akord z oktavo. Vendar se mi zdi pri štirih zvonovih oktava neka potrata. Boljše je, da se namesto oktave pridruži seksta temeljnega tona, torej 1, 3, 5, 6 = *c-e-g-a*. Oktava ne dela v polnem zvonjenju nobene melodije in provzročuje vsled male teže visok, preveč tanek glas. Vse lepše se sliši seksta. Pri štirih zvonovih naj se izbere brez vsakega vgovora in izgovora zvonjenje 1, 3, 5, 6 = *c-e-g-a*. Na ta način bi postalo zvonjenje harmonično-melodično in bi vsakemu zelo dopadlo.

4. Za petero zvonov: 1, 2, 3, 5, 6 = *c-d-e-g-a*. Lepo, težko, veličastno in — drago zvonjenje!

Opazka. Varujte se pri napravi novih zvonov pol-tona in velike septime!

Napevi za sveti božični čas in pesmi v čast Materi božji

zložil in na svitlo dal g. Valentin Štolcer.

Dragi čitatelji! Gotovo se še spominjate kratke ocene Štolcerjevih božičnih napevov, katero je prinesel „C. Gl.“ v štev. 4. t. l. Že blizo pol leta sem pridno čital vse slovenske časnike, misleč, zdaj in zdaj se boče kdo oglasil ter nam povedal, da naj se vendar varujemo take muzike, kakor jo nam ponujajo domači listi od g. Št. Toda moje želje bile so prazna nada, kjer so se glasbeni umotvori nekdanjega učitelja in preroka „nove“ cerkvene muzike celó hvalili in priporočali, namesto da bi se od kake strani za predavanje v cerkvi kar prepovedali.

Kakor je leta 1885. č. g. Hugolin Sattner fotografoval Tribnikovoga „cerkv. orglavca“ v tukajšnjem listu, ravnotako hočem tudi jaz, primoran od več strani, podati na tem mestu sliko pesem, katere spadajo še manj na cerkveni kor, kakor Napoleon v presbiterij. Toraj pogledjmo nekoliko skladbo na prvi strani

V prekrasni svit-lo-bi se za-ri ne-bo, Na hlevce se vtrinjajo zvezde svitlo,

Slavni škof Slomšek je rekel: „Lepa pesem je zlata, draga reč“. Toda dvomljivo je, če bi mu bila zgor napisana tudi vsčč. Gospoda moja! Povejte, kaj hočem pri tej prikazni grajati? Ali naj morda kritikujem $\frac{6}{8}$ takt, ritmus ali pa sladko melodijo hribovskih pastirjev za kratek čas? Še lepša je druga, kojo zna gotovo tudi g. stavec; postavimo jo toraj tù sem, ker se takó krasno glasi.

Stran 2.

Slis'-te brat-je vi Zdaj o pol-no-či

Božična III. ima četrinokrat sledeči motiv, zato ga semkaj postavim.

Raj-ske stru-ne za-do-ni-te

Se li strinjajo take melodije in taka harmonizacija z ukazi svete cerkve? Je to nova moderna glasba, ki ima nalogo okinčati liturgično petje, kakor široki rokavi mlado devojko? Tu je izlita 1. sentimentaina in lepo tekoča melodija v gizdavi obleki, 2. se harmonizacija glasi, kakor levi del ročne harmonike; 3. je ritmus tako strokovnjaško izmišljen, da niti Palestrina in Orlando nista bila večša za celo skladbo napisati same osminke, kar je g. Št. že pri prvi skladbi hotel pokazati, da zna „več, kot hruške peč“. Dragi somišljeniki, vem dobro, ko zagledate zopet te-le pesmice, bodete iz srca zdihnili: Ojoj, nesrečna melodija, da si ravno za sveti božični čas tako arijozna, mehkužna in nespodobna za hišo Božjo, posebno pri šte. IV., V., VIII. Kdor se hoče prepričati, koliko se je učil g. Št. o prepovedanih kvintah in oktavah, naj si dobro ogleda sledeče podobice.

str. 1. str. 3. str. 5.

str. 6. str. 7. str. 8. str. 9.

str. 10. str. 11. str. 13.

Še več napačnih 5. in 8. sta našla enoletna učenca cerkvene godbe, a vseh ni mogoče tukaj navesti. Toraj g. Št., Vi gotovo že ne veste, da je Joannes de Muris l. 1330 pričel Hukbaldove kvinte in oktave staviti v nasprotnem postopu (Gegenbewegung), ne pa v ravno-bežnem, kakor Vi delate. Zato Vam svetujem, potrudite se v roke vzeti Cäcilien-Kalender 1880 Fr. Haberl, v katerem se znate nasrkati mnogo toplega mleka, ki Vam bode pomagal prebavljati čiste kvinte in oktave.

G. Št. je v svojih „umetnih“ skladbah hotel drugim komponistom pokazati, češ, da se zamore komponirati brez vsakih mol-trizvokov, kajti bil je on pri kovanji božičnih pesmi tako zamaknjen in nesrečen, da niti enega trizvoka z malo terco ni naslikal v svoj elegantni opus; zato se da lahko soditi, koliko veljave morajo biti njegova dela, katera je že večkrat izdal ter prejel zanja nagrado. Tudi o ritmu bi se dalo kritikovati; mislim, da je dovolj, ako se v tem oziru samo pri prvi pesmi tekst malo pretuhta; potem je jasno, s kakim čutom je izlil umetnik glasbeno vedo za rojstvo Izveličarjevo. Tudi o sladkih melodijah bi se dalo mnogo pisati, a je škoda za tak švindel preveč papirja porabiti; saj take melodije z zmanjšanimi 5., 6. in 8. se čujejo lahko na vsaki njivi, kjer žanjice in plevice prednašajo okrogle za krčmo dostojne pesmi. Imenovani skladatelj je z začetkom letošnjega leta na svitlo dal tudi pesmi Matere Božje, o katerih bodem pri drugi priložnosti struno napel. Za danes rečem le to, da se g. organisti pritožujejo, da se okanijo pri naročbi; kajti stanejo 1 gl. 20 kr. po izjavi agenta, ki me je hotel z imenovano zlato knjigo opehariti. Omeniti moram, da se teh pesmi nahaja blizo polovica v Ceciliji, katero je izdala družba sv. Mohorja leta 1889. Zatoraj je nepotrebno prodajati pesmi, katere so že pred trinajstimi leti zagledale beli dan.

G. Štolcer! ako nameravate še večkrat za cerkev komponirati, pomislite nekoliko, da je glasba katoliške cerkve različna od posvetne, kakor nebo od zemlje in beli dan od nočne teme. Posebno si dobro zapomnite, da je gregorijanski koral temelj večglasne cerkvene glasbe, kajti uže tridentinski zbor je zahteval, da morajo vsi cerkveni skladatelji ozir jemati nanj ter rabiti njegove motive, kakor so delali Palestrina, Orlando Lasso, Hassler, Viadana, Gabrieli in drugi v 16. stoletji. A tudi dandanes se nahajajo taki slavni možje, kakor n. pr. Ign. Mitterer, M. Haller, P. Piel, od katerih naj bi si g. Št. naročal in pridno študiral njih glasbene knjige: potem si zna on svojo muzikalično fantazijo toliko olikati, da bode zamogel reči: Sedaj še le vem, kaj je glasbena abeceda, ki mi je bila pred izdajo mojih efekta praznih skladbic še celo neznan. Menim, da g. Št. pri razprodaji svojih eksemplarov gotovo ne bode mnogo špeha izredil; kajti komponist takih juhej-poskočnic zamore biti vsaki organist, ki se je že mnogo bavil s Tribnikovim Cerkv. orglavcem. — Konečno Vam svetujem, g. Št., da, predno zopet kaj na dan spravite, poprej veččakom daste v pregled; oni Vam bodo radi svetovali ter popravili Vaše pregreške; ako pa hočete korakati po cerkveno-glasbenem polju kakor do sedaj, potem se zopet vidimo v tukajšnjem listu.

V Celji, dné 18. septembra 1897.

Karol Berear.

Dopisi.

Z Notranjskega. Gospod vrednik! Gotovo že mislite, da cele počitnice spim, ker ne dam od sebe nikake besede, dasi sem Vam v Ljubljani to obljubil. No, pa ravno zaspal še nisem, če tudi me zaspanec večkrat nadleguje, zlasti kadar poslušam necerkveno petje

nekterih cerkvá ljubljanske škofije. Torej spim še ne, ampak nekaj družega je vzrok, da nič ne pišem, in to je: ker taki „tiči“, kot sem jaz, o počitnicah vedno okrog „bandamo“ in zato se le težko pripravimo k pisanju. Vendar pa tudi na takem „okrog bandanju“ človek marsikaj zanimivega sliši in zve, kakor bodete razvideli iz naslednjih vrstic.

Najprej Vas vedem k nekemu pogrebu imenitnega Slovence. Slučajno sem prišel zraven ter se udeležil slovesne črne maše. Veselil sem se že pred začetkom na krasni Requiem, ki ga ~~Wom~~ slišal s kora. A kako sem se zavzel, ko zadone slovenski glasovi na moje uho. V duhu sem že bil v katakombah, kjer so prvi kristjani prepevali krasne speve pri pokopavanju svojih dragih, kar me ti domači glasovi predramijo in zopet postavijo na slovenska tla. Kompozicije same ne mislim oporekati, da si je preveč moderna, tudi pevci so v obče dobro rešili svojo nalogo; toda liturgična pravila!? Človek bi s kože skočil, (ko bi mogel nazaj zlesti). Da, imeniten, naroden Slovenec bil je rajnki, toda bil je tudi katoliški kristjan in kot tak pokoren cerkvenim pravilom. Ali ne bi bil lepši koralni Requiem unisono, kot pa oni teatralični soli!?

Dolgo časa sem nosil to stvar v srcu, in vedno me je gnalo, da dam to v javnost. Ako pridejo te vrstice komu izmed onih gg. pevcev v roke, (kar pa zelo dvomim, ker ako bi prebiral „Cerkv. Glasbenik“, ne bi ustrelili takega velikanskega kozla), potem naj ne misli, da sem to pisal iz sitnosti ali iz osebnih ozirrov. Ne, stvar je popolnoma objektivno presojena, ker izmed gg. pevcev ne poznam osebno skoro nobenega. Morda so storili to vsled tega, ker jim niso bila znana liturgična pravila; v tem slučaju jim te vrstice gotovo koristijo.

Naj Vam, preč. g. vrednik, še iz nekega družega kraja kaj sporočim. Kakor veste, je vsako leto 15. avg. v Postojni na Notranjskem imeniten praznik: prvič je takrat Veliki Šmaren, drugič pa je tedaj sloveča postojnska jama razsvitljena in tujcem pristopna. Kakor že v vsako reč rad vtaknem svoj nos, hotel sem tudi sedaj porabiti priliko, da si ogledam kras Kranjske dežele. Dvojnega sem se veselil: cerkvenega petja ob 10. uri pri veliki maši in obiska jame. Drugo je za Vas postranska reč — in zame tudi, ker nimam ravno fantazije, da bi v vsakem kamenu videl kako okamenelo žival, rastlino, glavo itd.; naj Vam torej pišem le o prvem. Nedavno sem bral v „Slovincu“, kako krasno in pravilno so peli postojnski pevci ob priliki zlate sv. maše preč. g. dekana. Zato me je tem bolj gnalo slišati danes 15. avgusta zopet krasno cerkveno petje. Mašnik pristopijo in mogočno zadone orgle pod spretno roko g. orglavca. Vsa čast mu, on je dobro reševal svojo nalogo. Na to je pela neka sopranistinja Riharjev Tantum ergo; za stolnico v Ljubljani ravno ne bi bilo, za tukaj pa sem si mislil: naj bo! Na to se prične sv. maša. Orgle potihnejo, in zdaj se oglasi lepo doneči koralni Intr. . . . o kaj še! Kyrie eleison! pa kakšen! kakor da bi peli dve Venečanki v gondoli duet kake zaljubljene pesni; res pretresljivo, tako milo in nežno, recimo sentimentalno, da sem nehote mislil, da sem na Laškem. In med pavzami so igrale orgle zopet tako krasno svoj „titidli“. „Prešmentane citre, kak' milo pojo“ mislil sem si. Zdaj pa „Gloria“! O ti ljubi moj Bog, kaj pa je to! Gloria in excelsis Deo . . . in excelsis, cum sancto Spiritu in gloria Dei Patris. A-a-a-men, amen, amen, aaaamen, amen, amen! . . . Tako nekako se je glasil v Post. angeljski spev! Torej vmes spuščajo, konec pa je tako dolg, da bi v istem času tudi lahko ves Gloria prepeli. O logika! Seveda so bili Responsoriji „po starem“, Graduale nič, Credo zopet: Patrem omnipotentem, factorem coeli et terrae, qui descendit de coelis et ascendit in coelum, et vitam venturi saeculi etc. etc. Offertorija nič — a pač — Ave Maria — Solo. Vprašal sem svojega soseda, ki pa ni „muzikaličen“, kako se mu zdi. „Kakor v teatru“, odgovoril mi je, in to sem mislil tudi jaz. To je bilo vse presekano, vse staccato, na orglah trijolke itd. Ne vem, če gospodična primadona težko diha, ali pa je nalašč tako sekala. Pri Sanctusu bi se popolnoma lahko zavrteli v ples, ko bi bilo več prostora! Benedictus zopet sentimentalen „Nocturno“, kakor bi ga izvajal na mandolino kak italijanski zaljubljenec pod oknom svoje izvoljenke. „Communio“ nič — „Agnus“ se je začel „izvajati“ še-le pri zauživanju sv. Krví, torej je bil mesto „Communio“.

Čudno se mi je zdelo, da v tako velikem trgu, ob takem prazniku, ko toliko tujcev prihaja tja, trpe tako petje. Še med sv. mašo sem sklenil, prevzet pravične nejevolje, da dam to reč v „cajtenge“, da jo izve tudi širje občinstvo. Sramotno je to za res, če pomislimo, koliko je manjših vasi, ki nimajo tako spretnega orglavca in drugih pripomočkov, in kjer je vendar cerkveno petje vse boljše vrejeno.

Tudi ta kritika je popolnoma objektivna, kajti ne poznam niti organista niti pevk. Nisem mislil nikogar žaliti, le to sem hotel doseči, da bi se ljudje vendar že enkrat spametovali. Ako je bil pevski zbor že enkrat pohvaljen v listu, katerega bere toliko ljudstva, mora vendar skrbeti, da bo te hvale vedno vreden. Kaj si kdo misli, če bere v časopisu tako pohvalo, ko pa pride v cerkev, pa je vse drugače! Torej — sine ira et studio — vzemite moje besede z dobrim srcem, ker so tudi prišle iz dobrega srca!

Toliko zadostuj za zdaj iz moje potne torbice, preč. g. vrednik, da zadostim svoji obljubi. Ako bodete še kaj želeli, pa pozneje kaj družega. Da ste mi zdravi! Z odličnim spoštovanjem Vaš

Tone.

Iz trnovskega gozda, dné 8. avgusta. — Čudil se bo morebiti marsikdo, da ima „Cerkv. Glasbenik“ svojega poročevalca tudi v trnovskem gozdu na Goriškem! No, naj se le čudi, saj je vredno, da se vsakdo čudi in občuduje pevce, ki so se vzgajili sredi trnovskega gozda — namreč pevce lokvarske, ki so 8. avg. peli na Trnovem pri Gorici. Jaz sem bil tudi zraven in sem slišal, kako so peli; zato jih moram pohvaliti javno, da so v kratkem času napredovali mnogo in mnogo. Pa čemu bi jih hvalil — moja hvala ne more dovolj poplačati njihovega truda in napredka: največa pohvala in največe plačilo je to, da so lokvarski pevci začeli prvi presnovljati (reformovati) cerkveno petje v trnovskem gozdu; da se niso zbalii nasprotnikov cecilijanstva, marveč so delali pridno, učili se marljivo in zato — napredovali vrlo. Danes, ko je bil ljudski praznik (Snežnica) na Trnovem, so vrli pevci peli kose raznih skladateljev: Kyrie, Gloria, Credo — Tomec; Sanctus, Agnus — Molitor; Benedictus — Kaim. Le tako naprej, in slišali bomo iz mladih grl vrlih pevcev in pevk še marsikako lepo in cerkveno mašo ter kmalu tudi kak košček korala, ki je duša cerkv. petju. Bog Vas živi, dragi pevci, in daj Vam pri Vašem trudapolnem delu obilega blagoslova — to Vam želi

Vaš odkritosrčni prijatelj

A. Plesničar.

Razne reči.

— Cecilijino društvo za Krško škofijo otvori dné 8. novembra t. l. v Celovcu orglarsko šolo. Obsegala bode dva oddelka: prvi za začetnike, drugi za take učence, kateri že kaj znajo ter lahke preludije brez težave prima vista igrajo. Sprejemali se bodo tudi že službujoči orglavci, katerim pa treba še daljšega izobraževanja. Poduk bode brezplačen in sicer v liturgiji in zgodovini cerkvene glasbe, igranji na glasovir in orgle, v harmoniji, prostem preludovanji in modulovanji, v koralnem in figuralnem petji ter kako se v petji podučuje. — Bog blagoslovi ta za zboljšanje cerkvene glasbe na Koroškem prevažni in potrebni zavod!

— Na friburški univerzi (Švica) ustanovila se je letos stolica za cerkveno glasbo ter izročila dr. P. Wagnerju, dobro znanemu pisatelju knjige „Einführung in die gregorianischen Melodien“; ta dogodek je velikega pomena za pospeševanje koralnih študij med vseučilišniki, zlasti bogoslovci.

— Louis Barwolf, skladatelj v Bruselji, zložil je mašo iz zgolj R. Wagnerjevih Lohengrin-motivov (1). Singenberger-jeva „Caecilia“ pikro opomni k temu, da to Amerikancem prav nič ne imponuje; saj je n. pr. ondi nek veleum že pred par leti Mascagni-jevo „Cavalleria rusticana“ predelal v mašo in da se je v neki farni cerkvi mesto „communio“ igral „svatovski zbor“ iz Lohengrina, celebrat pa je mirno čakal, da je bilo dirndlja konec.

Današnjemu listu je pridana 10. številka priloge.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.